

Orgelbyggaren

Uppgifter och diskussionsfrågor

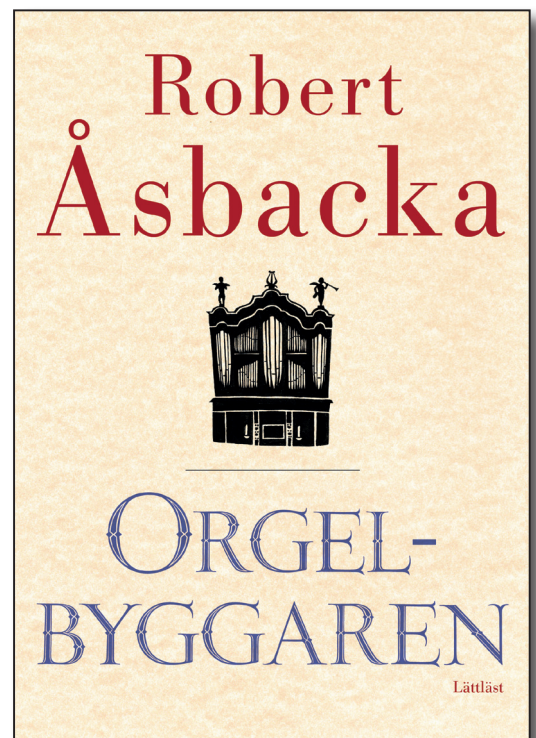
Orgelbyggaren av **Robert Åsbackas** är en av de första återberättade finlandssvenska böckerna. **Bosse Hellsten** har återberättat romanen som kom ut år 2008.

Orgelbyggaren handlar om Johannes Thomasson, en äldre man. Han har levt ensam sedan hans hustru Siri dött i Estoniakatastrofen, men att leva utan den man älskar mest är inte lätt. Han har svårt att se någon mening med livet. Hans liv vänder ändå när Thomasson av en slump träffar pojken Mika och hans mamma Riitta.

Det här arbetsmaterialet kan användas som diskussionsmaterial vid sidan av läsningen, för att fördjupa läsningen. Frågorna kan också diskuteras i efterhand, när studerandena har läst hela boken.

Sidanvisningarna i materialet gäller för den lättlästa *Orgelbyggaren*, men uppgifterna kan också användas i en grupp där vissa har läst originalverket och andra den lättlästa bearbetningen.

I materialet ingår skrivuppgifter.

Orgelbyggaren

Uppgifter och discussionsfrågor

Sidorna 4–5

Rubrikerna i boken

Läs igenom rubrikerna på kapitlen i *Orgelbyggaren* och välj en. Skriv en kort text till rubriken du valt. Skriv i högst 10 minuter.

Sidorna 7–20

Äldre människor i skönlitteraturen

Diskutera äldre personer i litteraturen. Känner du till andra böcker med en gammal människa som huvudperson? Hur skildras äldre personer i litteraturen?

Hur introduceras huvudpersonen i romanen? Vad får läsaren veta om honom? Ge exempel ur texten.

Diskutera berättarperspektivet. Vem berättar historien? Ge exempel ur texten för att illustrera din synpunkt.

Hur benämns personerna i boken? Kallas de vid förnamn eller efternamn? Nämns deras namn?

Sidorna 21–35

Estonia

För över 20 år sedan förliste passagerarfartyget Estonia. I romanen *Orgelbyggaren* har det gått 15 år sedan skeppsbrottet. Johannes Thomassons hustru Siri dog i olyckan. Det är därför svårt för Thomasson att tänka på Estonia, men han kan inte heller låta bli. Han är bland annat besviken på hur myndigheterna behandlade de anhöriga efter olyckan. Ge exempel ur texten på det här.

Varför tror du att det skulle ha varit så viktigt för Thomasson att begrava Siri. Han tänker att hon då skulle ”dö på riktigt”. Vad menar han med det här? Diskutera.

Sidorna 36–44

Böcker

Böcker är viktiga för Thomasson, men de har inte alltid varit det. När blev böcker viktiga för honom?

Diskutera hur Thomasson ser på sitt eget åldrande? Belys med exempel ur texten.

På sidorna 40–41 skriver författaren om hur Thomasson nu förstår böcker på ett annat sätt än tidigare. Vad är det som har gjort att han förstår dem på ett annat sätt i dag?

Orgelbyggaren

Uppgifter och diskussionsfrågor

Sidorna 36–44,
fortsättning

Fundera över hur du själv förhåller dig till böcker. Tycker du om att läsa eller tycker du inte om att läsa? Vad har påverkat ditt förhållande till böcker? Är det någon person som har betytt mycket för hur du förhåller dig till böcker och läsning? Skriv ett brev till den personen och tacka hen för den betydelse hen har haft. (Betydelsen kan förstås vara både positiv eller negativ.)

Sidorna 45–66

Orgelbyggaren Thomasson

Titeln på boken är *Orgelbyggaren*. I det här avsnittet i boken kommer det fram varför boken heter så. Diskutera varför orgeln är viktig för Thomasson och hur det kommer till uttryck i texten.

Frågor att fundera på:

Varför har Thomasson byggt en orgel, fast han inte själv kan spela?

Varför sätter han sig vid orgeln?

Hur vet pojken Mika att Thomasson har en orgel?

Sidorna 67–99

Saker förändras snabbt

I den här delen av boken händer väldigt mycket och på sidan 82 kan du läsa: ”Saker kan förändras snabbt. Nu satt han där i rullstol och var nöjd.” Diskutera vad som har förändrats och hur Thomasson förhåller sig till förändringarna. Ge exempel ur texten.

Thomasson brukar för det mesta vara ensam, men plötsligt har han människor runt omkring sig. Hur påverkar det här honom? Han är inte van vid att be om hjälp för att klara av vardagliga ting som vanligtvis är självklara. Diskutera och ge exempel ur texten.

Sidorna 99–110

Smärtsamma ögonblick

Thomasson får låna en CD-spelare av Agnes för att kunna lyssna på orgelmusiken som han fått på posten. Vilka tankar och känslor väcker musiken hos Thomasson?

Agnes gör ett konstprojekt om smärtsamma ögonblick. Varför är frågan hon ställer så svår och intim? Varför är det så svårt att dela med sig av sina smärtsamma ögonblick? Texten ger några exempel, men fundera också själv. Diskutera.

Orgelbyggaren

Uppgifter och diskussionsfrågor

Sidorna 99–110,
fortsättning

Hur hade det varit om Agnes frågat efter det lyckligaste ögonblicket? Är det lättare att dela med sig av glädje och lycka än sorg och smärta? Diskutera.

Gör två korta skrivuppgifter. Skriv 10 minuter under båda rubriker.

1. Det smärtsammaste ögonblicket i mitt liv.

2. Det lyckligaste ögonblicket i mitt liv.

Sidorna 111–124

En olycka kommer sällan ensam

Thomasson råkar ut för ännu en olycka. Vad händer?

Skriv en tidningsnotis om trafikolyckan. Kom ihåg att notisen är en faktatext. Texten ska vara kort och informativ och ha ett enkelt språk, som effektivt och direkt berättar det viktigaste. Vad ska du ha med och vad ska du lämna bort, i jämförelse med den fiktiva texten i romanen?

”En olycka kommer sällan ensam” säger ett ordspråk. Hur står olyckorna som drabbar Thomasson i förhållande till varandra?

Sidorna 125–134

”Människan är ett bräckligt kärl”

Thomasson kom aldrig på något svar på Agnes fråga, men Berg har skrivit en text som ingår i utställningen. ”Människan är ett bräckligt kärl” har han skrivit. Diskutera vad det här betyder. Fundera också över hur Thomasson förhåller sig till att det är just Berg som har skrivit det här.

Sidorna 134–145

”Ja håks byri fara heim”

Diskutera varför författaren valt att skriva på dialekt i det sista kapitlet, även om det i romanen annars inte ingår dialekt? Vilken betydelse får dialekten i det här sammanhanget?

Orgelbyggaren

Uppgifter och diskussionsfrågor

Efter läsningen

Estoniakatastrofen

Estonia förliste år 1994. När det hade gått 20 år sedan katastrofen uppmärksammades händelsen på många håll. Bland annat i Sveriges radios program Tendens i P1 gjordes en serie med tre program med överlevande från katastrofen och anhöriga till människor som dött.

Programmen finns tillgängliga som podcasts och på P1:s webbplats och de heter:

”Att leva eller dö”

”Jag behövde hjälp för att förstå”

”Jag delade min sorg med hela Sverige”

Lyssna på ett av programmen och diskutera hur Estoniakatastrofen drabbade finländare, svenskar och estländare på ett nationellt plan, men också på ett personligt plan. Hur kan man gå vidare efter en sådan katastrof? Relatera det du hört i programmet till Thomasson.

Dödsögonblicket

Att skildra döden i skönlitteraturen är svårt. Ingen vet ju vad som verkligen händer när vi dör. Lyssna på radioprogrammet ”Dödsögonblicket i konsten och verkligheten” i P1 i Sveriges radio. Programmet finns också som podcast. Diskutera hur dödsögonblicket skildrats i de filmer, serier eller böcker som du sett och läst och relatera till både *Orgelbyggaren* och radioprogrammet.

Extra uppgifter när en del av gruppen läst *Orgelbyggaren* och andra läst *Tusenblad*

I såväl *Orgelbyggaren* som *Tusenblad* avslutas boken med ett dödsögonblick. Diskutera hur författarna valt att skildra slutet.